

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

Nr.3324/C/3162/III-5/2015

2 martie 2016

DOMNULUI JUDECĂTOR IONUȚ MIHAI MATEI
VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimate domnule președinte,

În referire la adresa dvs. nr.1/S.U./2015 din 23 decembrie 2015, am onoarea să vă transmit **punctul de vedere formulat de Ministerul Public** privind cererea de recurs în interesul legii nr.A2444 din 23 decembrie 2015 a Colegiului de Conducere a Curții Militare de Apel, având ca obiect următoarea problemă de drept : *„întinderea efectelor deciziei Curții Constituționale nr.732 din 16 decembrie 2014, după publicarea acesteia în Monitorul Oficial, cu referire la infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe prevăzută de art.336 alin.1 din Codul penal”*.

În cuprinsul sesizării Colegiului de Conducere al Curții Militare de Apel, transmisă Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a relevat faptul că, după pronunțarea deciziei nr. 732 din 16 decembrie 2014 a Curții Constituționale, în materia infracțiunii prevăzute de art.336 alin.1 din Codul penal s-au conturat două orientări jurisprudențiale.

Într-o primă opinie, s-a arătat că declararea ca neconstituțională a sintagmei *„la momentul prelevării mostrelor biologice”* din cuprinsul art.336 alin.1

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

din Codul penal nu are drept consecință o dezincriminare a acestei infracțiuni, ci o modificare a textului de lege, în sensul înlăturării sintagmei neconstituționale din cuprinsul său, urmând ca acesta să revină la forma anterioară modificării legislative din 1 februarie 2014.

Astfel, s-a apreciat că fapta de a conduce un vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe va constitui infracțiune, din considerentele deciziei Curții Constituționale rezultând că îmbibația alcoolică cu relevanță penală va fi cea din momentul conducerii vehiculului și nu cea din momentul prelevării mostrelor biologice (*deciziile nr.67 din 9 iulie 2015 și nr.89 din 4 noiembrie 2015 ale Curții Militare de Apel București*).

Într-o altă orientare, s-a arătat că, potrivit art.147 alin.1 din Constituția României, dispozițiile din legile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept pe durata a 45 de zile de la publicarea deciziei în Monitorul Oficial, iar dacă în acest interval Parlamentul nu pune în acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, sintagma constatată neconstituțională își încetează efectele juridice.

În consecință, într-o primă etapă, sintagma „*la momentul prelevării mostrelor biologice*” din cuprinsul art.336 alin.1 din Codul penal a fost suspendată de drept (45 de zile), iar, ulterior, și-a încetat efectele juridice deoarece autoritatea legiuitoare nu a modificat aceste prevederi în sensul arătat.

Prin urmare, ulterior publicării deciziei nr.732 din 16 decembrie 2014 în Monitorul Oficial al României, respectiv **27 ianuarie 2015**, art.336 alin 1 din Codul penal nu mai conține condiția de incriminare în ceea ce privește momentul la care este necesară existența îmbibației alcoolice în sânge, pentru a se putea constata întrunirea elementului material al laturii obiective a infracțiunii.

În absența acestei condiții esențiale din corpul legii destinatarii acesteia nu au o reprezentare clară a elementelor constitutive de natură obiectivă și subiectivă a infracțiunii, încât să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea normei și să-și adapteze conduita potrivit acesteia, iar fapta prevăzută de art.336 alin.1 din Codul penal iese din sfera ilicitului penal deoarece textul devine inaplicabil (*deciziile nr.84 din 15 octombrie 2015, nr.85 din 15 octombrie 2015, 86 din 15 octombrie 2015 ale Curții Militare de Apel București*).

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

În această materie s-a procedat la **examinarea jurisprudenței existente la nivel național**, constatându-se că aceasta este unitară, în sensul relevat de prima orientare expusă mai sus.

Astfel, hotărârile judecătorești transmise, conțin, în mod exclusiv, soluții de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei, în cazul inculpaților trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.336 alin.1 din Codul penal (anexele 1-802).

Pentru a putea fi considerate semnificative în materia examinată au fost selectate exclusiv acele hotărâri care au fost pronunțate ulterior publicării deciziei nr.732 din 16 decembrie 2014 în Monitorul Oficial al României, respectiv 27 ianuarie 2015.

De asemenea, nu au fost apreciate ca fiind relevante acele hotărâri care, deși pronunțate ulterior datei de 27 ianuarie 2015, contrar celor statuate de Curte, rețin în continuare „*momentul prelevării mostrelor biologice*” și nu pe cel al depistării în trafic ca parte componentă a infracțiunii.

Referitor la jurisprudența examinată se constată că aceasta ilustrează faptul că instanțele, în acord cu considerentele deciziei Curții Constituționale nr.732 din 16 decembrie 2014, rețin ca relevantă *valoarea alcoolemiei din momentul conducerii vehiculului*, înlăturând sintagma declarată neconstituțională din cuprinsul art.336 alin.1 din Codul penal.

Textul de lege a fost considerat funcțional fără această sintagmă, din această perspectivă conținutul lui revenind la cel în vigoare anterior modificărilor legislative din 1 februarie 2014.

Astfel, instanțele au procedat la stabilirea valorii alcoolemiei din momentul conducerii vehiculului, în măsura în care probatoriul administrat a permis acest lucru.

În ipoteza în care, raportat la probele existente, această valoare nu a putut fi stabilită cert, instanțele s-au mărginit să dovedească depășirea pragului de 0,80 g/l alcool pur în sânge, fără a determina efectiv gradul îmbibației alcoolice.

Dificultățile de ordin probator s-au ivit în ipoteza recoltării unei singure probe biologice de sânge. Și în acest caz, avându-se în vedere intervalul de timp redus dintre momentul depistării în trafic al conducătorului auto și momentul prelevării mostrei biologice, s-a concluzionat că valoarea îmbibației alcoolice din

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

momentul depistării în trafic atrage răspunderea penală, depășind 0,80 g/l alcool pur în sânge.

Astfel, au fost identificate trei hotărâri judecătorești care cuprind soluții de achitare a inculpaților, însă temeiul achitării nu l-a reprezentat dezincriminarea faptei, ci imposibilitatea stabilirii faptului că alcoolemia la momentul conducerii vehiculului înregistra o valoare care depășea 0,80 g/l alcool pur în sânge.

Dubiul existent cu privire la această condiție esențială pentru existența infracțiunii a fost apreciat favorabil inculpaților, determinând achitarea acestora (anexele 803-805).

În raport de caracterul unitar al jurisprudenței naționale existente în materia analizată se impun scurte considerații cu privire la **admisibilitatea cererii de recurs în interesul legii** formulată de Colegiul de Conducere al Curții Militare de Apel.

În doctrină s-a statuat că pentru a fi admisibilă, sesizarea fundamentată pe procedura prevăzută de art.471 și următoarele din Codul de procedură penală trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative :

- să existe o problemă de drept soluționată în mod diferit de instanțele judecătorești, prin hotărâri definitive;
- norma de drept avută în vedere la pronunțarea soluțiilor diferite să fie în vigoare în forma reținută în cuprinsul acelor hotărâri¹.

Referitor la prima condiție mai sus menționată se constată că examinarea jurisprudenței existente la nivel național relevă caracterul unitar al acesteia.

În afara celor trei hotărâri judecătorești transmise de titularul sesizării, care cuprind soluții de achitare fundamentate pe dispozițiile art. 16 alin.1 lit.b teza I din Codul de procedură penală, respectiv dezincriminarea faptei, nu a fost identificată nicio altă hotărâre de acest tip.

Prin urmare, nu se poate considera că problema de drept a primit în practica judiciară dezlegări diferite, ilustrate prin hotărâri judecătorești aparținând

¹ Noul Cod de procedură penală, coordonator Petre Buneci, Editura C.H.Beck, București 2014, pag.565;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

mai multor instanțe, pentru a fi admisibil un recurs în interesul legii (art.472 din Codul de procedură penală).

Tot referitor la această primă condiție de admisibilitate, în jurisprudența anterioară a instanței supreme s-a arătat că nu se poate aprecia că problema de drept supusă examinării este susceptibilă a fi soluționată diferit de instanțele judecătorești, în condițiile în care textele de lege enunțate, prin claritatea și lipsa lor de echivoc, nu pot fi interpretate decât într-un singur sens².

Or, în decizia nr.732 din 16 decembrie 2014 a Curții Constituționale se arată, în mod explicit, care este momentul în care se consumă infracțiunea prevăzută de art.336 alin.1 din Codul penal, respectiv cel al depistării în trafic a conducătorului auto aflat sub influența băuturilor alcoolice, neexistând nici un impediment legal pentru identificarea elementelor constitutive ale infracțiunii anterior menționate³.

De altfel, problema de drept relevantă a mai fost supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție prin intermediul procedurii prevăzute de art.475 și următoarele din Codul de procedură penală.

Prin *decizia nr.24 din 8 octombrie 2015*⁴, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a respins ca inadmisibilă o sesizare cu același conținut.

În cuprinsul acestei hotărâri s-a arătat că efectele unei decizii prin care Curtea Constituțională declară neconstituționalitatea unei dispoziții legale sunt expres prevăzute de art.147 alin.4 din Constituția României. Aceste decizii sunt general obligatorii de la data publicării în Monitorul Oficial și au putere numai pentru viitor. În plus, forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, vizează nu numai dispozitivul, dar și considerentele pe care se sprijină acesta.

Instanța supremă a arătat că, în prezentarea raționamentului său juridic, Curtea Constituțională a identificat într-o manieră lipsită de orice echivoc, momentul săvârșirii infracțiunii ca fiind cel al depistării în trafic a conducătorului vehiculului, furnizând, astfel, atât autorităților cu competențe în procesul de legiferare, cât și instanțelor judecătorești, toate elementele necesare pentru cunoașterea efectelor ce trebuie atribuite deciziei sale.

² Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, deciziile nr.16/2009, nr.18/2009, nr.19/2009;

³ Paragraful nr.26 al deciziei.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr.869 din 20 noiembrie 2015.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

Din perspectiva **întinderii acestor efecte**, Curtea a precizat, de asemenea, că *doar sintagma declarată neconstituțională lipsește de previzibilitate norma de incriminare, fără a formula o concluzie similară și cu privire la celelalte componente ale normei penale criticate, examinate detaliat.*

În acest context argumentativ neechivoc s-a concluzionat că a solicita instanței supreme clarificări suplimentare echivalează cu o nesocotire a plenitudinii de jurisdicție a Curții Constituționale în domeniul controlului de constituționalitate.

Efectele deciziilor Curții nu pot fi interpretate, în procesul de aplicare a legii, de către alte instituții ale statului, întrucât un atare demers ar genera o știrbire a competenței sale exclusive în materie. Prin urmare, **instanțele judecătorești nu trebuie să interpreteze efectul deciziei, ci să aplice acea decizie într-un mod conform considerentelor sale la cazul dedus judecării, demers pe deplin posibil și în speța de față.**

Pentru motivele expuse, raportat la dispozițiile art.471-472 din Codul de procedură penală, considerăm că cererea de recurs în interesul legii formulată de Colegiul de Conducere al Curții Militare de Apel este inadmisibilă.

**PRIM ADJUNCT AL PROCURORULUI GENERAL*,
Dimitrie Bogdan LICU**

* În condițiile vacantării funcției de Procuror General, potrivit dispozițiilor art.15 alin.4 din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul nr.2632/C/2014 din 30 iulie 2014 al Ministrului Justiției, modificat prin Ordinul nr.1650/C/2015 din 18 mai 2015 al Ministrului Justiției (Monitorul Oficial nr.367 din 27 mai 2015).